

AERKOD-05. 301/5.12.2006

M

Myllylampi 614 01 0046

Tarkastuskertomus

Kunta: **Posio 46**
Kylä: Posio
Paikka: Myllylampi
Kohde: Kivi- ja/tai varhaismetallikautinen asuinpaikka, II
Raudanvalmistuspaikka, II

Aikaisemmat

tutkimukset: Inv. 1993. H. Kotivuori; Ks. Itä-Lapin kiinteät muinaisjäännökset, Lapin liitto 2004, s. 4/34.
Löydöt: KM 29998:1-3 (inv. 1993), KM - (tark. 2004)
Maanomistaja: Hilikka Manner ja Kaarina Manner
Peruskartta: 3544 06 POSIO
x = 733312, y = 355270, z = n. 245

Tarkastaessani Posiolla alueen esihistorian kirjoitusta varten tiettyjä vanhastaan tunnettuja kohteita 19. elokuuta 2004 totesin po. kohteessa tehdyn pientä metsänharvennusta, jonka jäljiltä ajotiellä oli esillä kuonaa ja pala varhaismetallikautiseksi arvioitavaa keramiikkaa. Tein tuohon tien murroskohtaa noin 40 x 80 cm koeruudun, jonka tutkin lastalla poimien kaikki löydöt ja näytteet talteen. Koeruudun kohdalla oli vahvan tumma, mustanpuhuvan likainen maa-ala. Paikalta löytyi lisää saviastianpaloja, hiiltä, palaessaan sirpaloituneita kvartsipaloja, asbestikuituja, muutamia palaneita kiviä sekä hieman rautakuonaa. Löydöissä on astian reunapaloja ja ohuin kampaleimaviivoin koristettuja paloja.

Merkittävää on, että isoimmat kuonakappaleet olivat po. keramiikanpalojen alapuolella, joten raudanvalmistus paikalla on hyvin todennäköisesti hieman vanhempaa tai samanikäistä kuin tämä varhaismetallikautinen keramiikka. Lisää rautakuonaa on varsin paljon ajouralla - heti humuksen alla - noin 20 m koeruudusta itään. On ilmeistä, että raudanvalmistus on tapahtunut jälkimmäisessä kohdassa ja maaperään kätkeytynee jonkinlainen uunirakenne. Aineisto vastaa mm. Rovaniemen Sierijärven varhaismetallikautisia raudanvalmistusjälkiä.

Koeruudun kohdalla lienee ollut pieni keittokuoppa tms., sillä keramiikan ohella siitä löytyi tiivis hiilensekainen maakerrostuma, jossa oli runsaasti kovassa kuumuudessa valkoiseksi palanutta luuainesta. Joukossa näyttäisi olevan paljon kalanluuta. Voidaan myös olettaa, että saviastianpalat ovat paikalla särkyneiden keittoastioiden jäänteitä. Raudanvalmistusprosessissa on voitu käyttää luuainesta, joten tämäkin käyttötarkoitus kuopalle tulee huomioida. Varsinainen luuainesala oli noin 25 x 60 cm laaja. Kuopan syvyys nykyisen ajouran pinnasta oli noin 20 cm, mutta kohta näyttäisi lisäksi kuluneen 5-10 cm pinnaltaan. Koekuopasta tutkittiin ehkä 50 %. Tarkastuksen jälkeen maa-aines laitettiin paikoilleen.

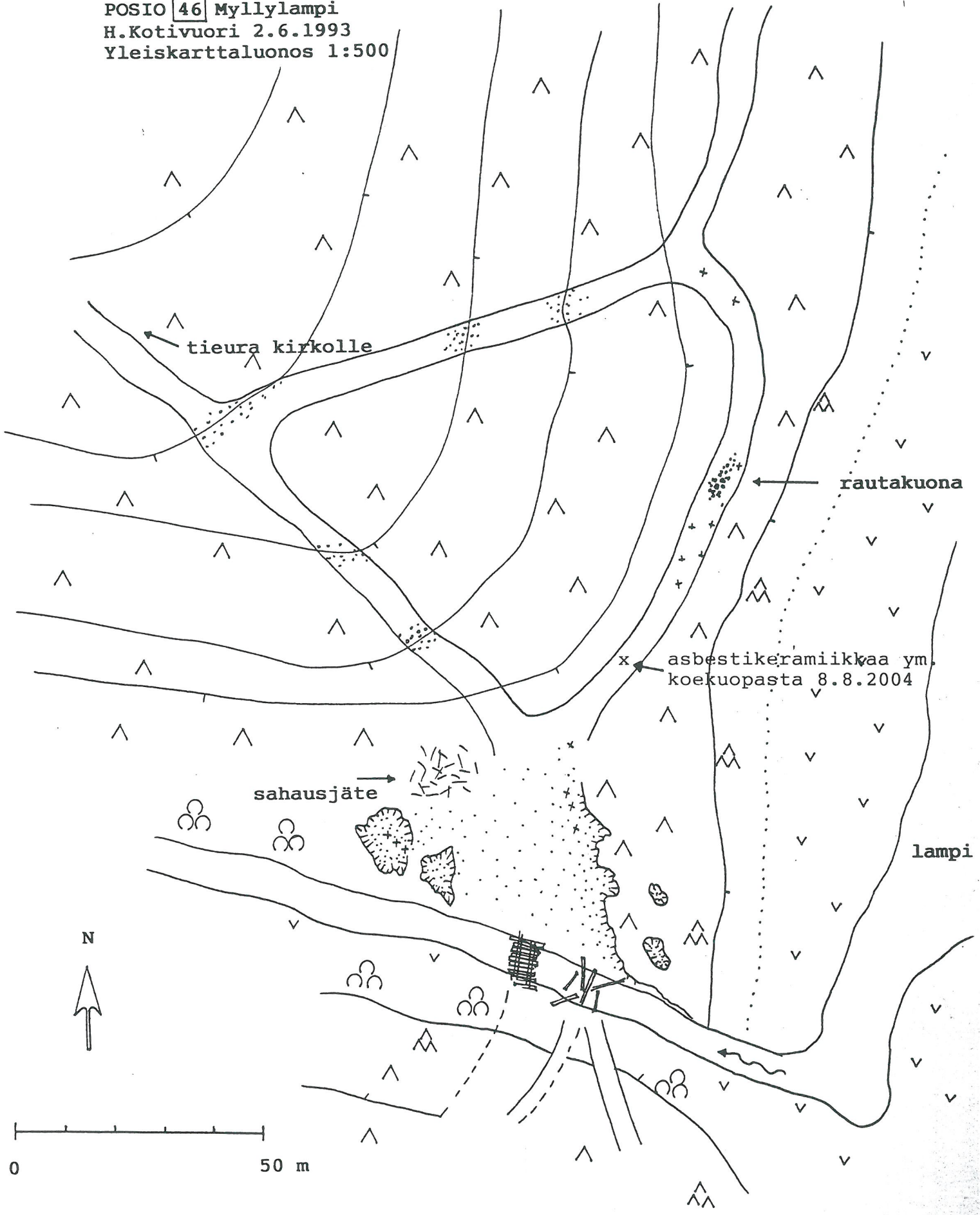
Rovaniemellä 22. marraskuuta 2006

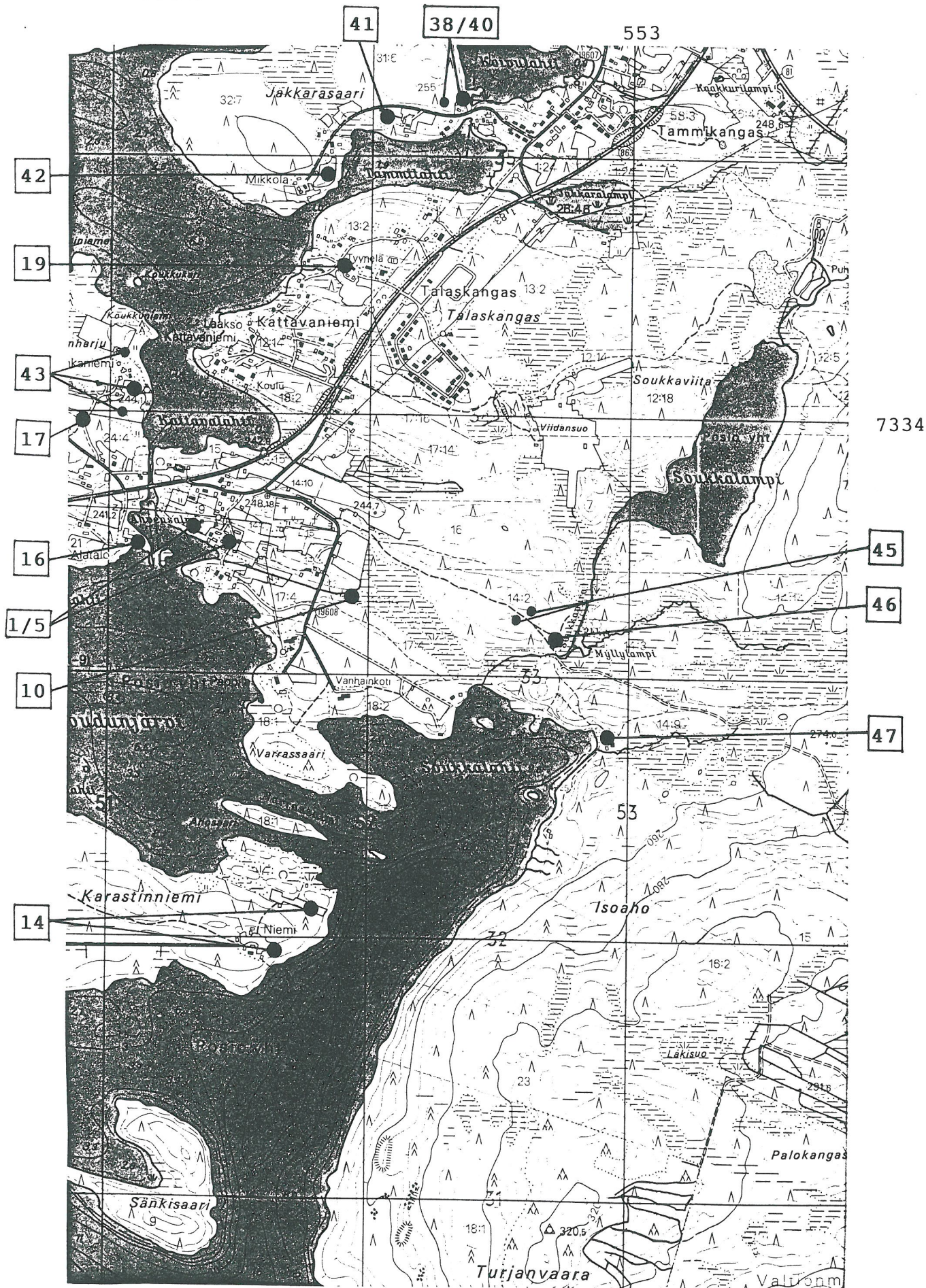

Hannu Kotivuori, Intendentti, Lapin maakuntamuseo

Karttaliitteet: peruskarttaote, karttaluonnokset

POSIO 46 Myllylampi
H.Kotivuori 2.6.1993
Yleiskarttaluonnos 1:500

Peruskarttaote 1:20 000.

Pk. 3544 06 POSIO.